

Nacrt izjave o viziji za Gračanicu sa
“Vizionarske radionice za Gračanicu”
Ohrid, Makedonija 2010

UN HABITAT
FOR A BETTER URBAN FUTURE

MUNICIPAL SPATIAL PLANNING SUPPORT PROGRAMME
Making Better Cities Together

funded by:
 Sida

**CH
WB**
Cultural
Heritage without Borders
www.chwb.org

**FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG**

Zajednička izjava o viziji

„Opština Gračanica, bogata antičkim i srednjovekovnim blagom i prirodnim lepotama – moderno okruženje sa razvijenom ekonomijom i infrastrukturom, gde svako uživa ista prava i slobode “

Zajednička izjava o viziji

“Manastir Gračanica—svetsko blago i naš biser ”

Sadržaj

NASLOV IZVEŠTAJA

1. Uvod
2. Osnovne informacije
 - 2.1 Gračanica na Kosovu
 - 2.2 Prirodne i topografske karakteristike Gračanice
 - 2.3 Ekonomija
 - 2.4 Obrazovanje
 - 2.5 Zdravstvo
 - 2.6 Istorija
 - 2.7 Urbanističke i arhitektonske karakteristike Gračanice
3. Integrisani dokument o viziji
 - 3.1 Proces
 - 3.2 Metodologija
 - 3.3 Ciljevi
 - 3.4 Mapa sećanja Gračanice
 - 3.5 SWOT analiza za Gračanicu
 - 3.6 Analiza ciljeva za Gračanicu
 - 3.7 Zajednička izjava o viziji i moto
4. Zaključak

1. Uvod

Učestvovanje i praktično uključivanje građana u proces opštinskog i urbanističkog planiranja i odlučivanja ima ključnu ulogu u aktivnostima Programa podrške prostornom planiranju opština UN-HABITAT-a (PPPO) čije je moto „Učinimo zajedno gradove boljim“. Planiranje za stvarnost je korišćeno u mnogim zemljama u Evropi tokom godina kao sredstvo za davanje prilike lokalnom stanovništvu da se „čuje njihov glas“, a profesionalcima jasne ideje o potrebama lokalnog stanovništva u cilju unošenja poboljšanja u njihovu sredinu ili zajednicu. Da bi se ovo olakšalo i da bi se integrisale aspiracije i mišljenja civilnog društva i opštinskog osoblja u proces planiranja, organizovana je vizionarska radionica u Ohridu, Makedonija od 25. do 29. novembra 2010. godine, da bi se zajedno i uz učesnički pristup razvila vizija budućeg razvoja opštine.

Učesnici radionice su podeljeni u četiri radne grupe na osnovu četiri tematske oblasti. Grupe su sprovele SWOT analizu (prednosti, slabosti, mogućnosti i pretnje), razvile su glavne ciljeve i moto u svakoj od oblasti, uključujući vizionarske mape i izjave o viziji. Na kraju su učesnici proglasili zajednički moto i izjavu o viziji.

Dokument o viziji predstavlja elaboraciju i objašnjenja metoda, procesa kako su učesnici došli do zajedničke izjave o viziji. Ovaj dokument će obezbediti da sprovođenje opštinskog i urbanističkog plana razvoja bude izvršeno uz uključivanje svih zainteresovanih aktera. Cilj je da se obezbede smernice u procesu pripreme plana za sprovođenje OPR/UPR i da se ove vizije pretoče u stvarnost.

Pored toga, cilj ovog dokumenta je da se olakša proces odlučivanja i obezbedi doslednost rezultata iz vizionarskih aktivnosti sa nastajućim opštinskim planom razvoja (OPR) koji će biti urađen u bliskoj budućnosti. Ovi rezultati radionice i preporuke za planiranje i razvoj u opštini Gračanica su diskutovani i izrađeni u tesnoj saradnji i razmeni mišljenja sa predstavnicima civilnog društva, opštinskog tima za planiranje (OTP) i grupe eksperata iz opštine Gračanica.

2. OSNOVNE INFORMACIJE

2. OSNOVNE INFORMACIJE

2.1 Gračanica na Kosovu

Glavni grad Kosova je Priština. Podeljeno je u 7 sektora i 37 administrativnih jedinica (opština). Ti sektori su Uroševac, Đakovica, Gnjilane, Mitrovica, Peć, Priština i Prizren.

Opštine su: 1. Dečani, 2. Dragaš, 3. Đeneral Janković, 4. Uroševac, 5. Kosovo Polje, 6. Glogovac, 7. Đakovica, 8. Gračanica, 9. Gnjilane, 10. Istok, 11. Junik, 12. Kačanik, 13. Kamenica, 14. Klina, 15. Klokot, 16. Leposavić, 17. Lipljan, 18. Mališevo, 19. Mamuša, 20. Mitrovica, 21. Novo Brdo, 22. Obilić, 23. Peć, 24. Podujevo, 25. Priština, 26. Prizren, 27. Orahovac, 28. Ranilug, 29. Srbica, 30. Parteš, 31. Suva Reka, 32. Štrpce, 33. Štimlje, 34. Vitina, 35. Vučitrn, 36. Zvečan i 37. Zubin Potok.

(Izvor: www.kosovo.org).

Opština Gračanica se nalazi u centralnom delu Kosova i čine je grad Gračanica i 13 katastarskih zona i naselja; na slici 1 prikazan je položaj opštine na Kosovu. Grad Gračanica se nalazi oko manastira Gračanica. Nalazi se južno od Prištine na regionalnom putu za Gnjilane.

Opština je osnovana u februaru 2008. godine u skladu sa Ahtisarijevim planom, prema kojem su objedinjeni delovi opština Lipljan, Kosovo Polje i Priština. Opština Gračanica obuhvata sledeća naselja i katastarske jedinice:

- iz opštine Kosovo Polje: Batuse i Ugljare;
- iz opštine Lipljan: Gornja Gušterica, Dobrotin, Donja Gušterica, Lepina, Livađe, Radevo, Skulanevo i Suvi Do
- iz opštine Priština: Gračanica (kao stanovnici opštine), Novi Badovac, deo Starog Badovca, Laplje Selo, Preoce, Sušica, Kišnica i deo Čaglavice.

Najnoviji podaci pokazuju da opština ima oko 25000 stanovnika i teritoriju od oko 131,5 kvadratnih kilometara. Većinu stanovništva čine kosovski Srbi, ali u opštini žive slobodno i druge etničke grupe. Njen dobar položaj, sa malom udaljenošću od glavnog grada Prištine, pruža velike mogućnosti za razvoj Gračanice u prosperitetnu, multi kulturnu, živu trgovačku, komercijalnu i rezidencijalnu lokaciju. (Izvor: Akcioni plan za Gračanicu 2010.)

Manastir Gračanica se nalazi na spisku svetskog nasleđa UNESCO-a i zaštićen je specijalnom zaštitnom zonom (SZZ). SZZ obuhvata urbani deo opštine Gračanica, centar grada Gračanice. Ona propisuje posebna pravila i kriterijume unutar zone za nove razvojne projekte, uglavnom građevinske prirode.

U toku procesa prostornog i urbanističkog planiranja za opštinu i urbanu zonu Gračanice, SZZ mora da bude uzeta u obzir i poštovana na odgovarajući način, tako da pri vizionarskom planiranju SZZ bude dobro integrisana u širu sliku prostornog planiranja. Kada se radi o ostalim lokacijama kulturnog nasleđa u opštini sa njihovim potencijalnim zaštitnim zonama (ZZ), kao što je arheološki kompleks Ulpijana, koji je od velike vrednosti, treba da se zauzme isti integrisani pristup.

Odgovarajući i dobar pristup i povezivanje svih lokacija kulturne baštine u opštini, pored njihove zaštite i očuvanja, su od velike važnosti i treba da budu uzeti u obzir u toku procesa planiranja.

2.2 Prirodne i topografske karakteristike Gračanice

Gračanica se nalazi na istočnom obodu Kosovske doline, na mestu gde se susreću brda Veletin i Steževac, na reci Gračanki. Opština se nalazi na 570 metara nadmorske visine i deo je tektonskog basena koji je potonuo u toku tercijera. Put koji preseca opštinu povezuje Gračanicu sa južnom Srbijom, sa zapadnim Pomoravljem i dalje sa Jadranskim morem i Albanijom. U blizini sela nalazi se veštačko jezero Badovac, koje je važan izvor vodosnabdevanja i koji pijaćom vodom snabdeva brojna naselja na Kosovu, uključujući Prištinu i Gračanicu.

Centrom grada je dominirao manastir, a jezgro grada onakvog kakvog ga znamo je izgrađeno oko njega. Manastir Gračanica je i danas važna karakteristika grada.

2.3 Ekonomija

Gračanica je prvenstveno ruralna opština pa je stoga njena ekonomija u velikoj meri zavisna od poljoprivredne proizvodnje. Komunalne usluge pruža regionalno javno komunalno preduzeće iz Prištine. Slično kao i u drugim ruralnim oblastima na Kosovu, komunalne usluge su veoma loše.

Trenutno većina poslovnih aktivnosti u opštini otpada na mala preduzeća i uglavnom su fokusirane na proizvodnju robe za trgovinu niskog nivoa, pri čemu trenutno ne postoje srednja ili velika preduzeća koja su u funkciji. Najveći broj zaposlenih je u javnom sektoru i to u obrazovanju, posle čega sledi zdravstveni sektor i sektor opštinske uprave.

2.4 Obrazovanje

Sistem obrazovanja u Gračanici uključuje osnovne škole koje se nalaze u Gračanici, Sušici, Lapljem Selu, Donjoj Brnjici, Dobrotinu, Donjoj i Gornjoj Gušterici, Lepini, Livađu, Radevu, Skulanevu, Suvom Dolu i Ugljaru. Sedam srednjoškolskih zgrada, kao ogranaka srednjih škola, nalaze se u Gračanici, Lapljem Selu i Preocu. Ukupan broj učenika je 4,119.

2.5 Zdravstvo

Ovaj deo izveštaja pruža osnovne informacije samo o postojećim zdravstvenim kapacitetima. To je tako zbog nepostojanja raspoloživih informacija, pa u ovom trenutku nismo bili u stanju da pružimo detaljne informacije ili indikacije o zdravstvenom stanju stanovništva.

U Gračanici postoje centri za porodičnu medicinu koji se nalaze u sledećim selima: Laplje Selo, Preoce, Čaglavica, Donja Brnjica, Sušica, Slivovo i Preoce. Sekundarnu zdravstvenu zaštitu pruža Klinički bolnički centar „Priština“ (KBC), koji pod svojim okriljem ima sledeće ustanove smeštene u Gračanici: Ginekološka klinika „Majka devet Jugovića“, Gračanica; Hirurška klinika „Simonida“, Gračanica; Interna-Pedijatrijska Klinika „Kralj Milutin“, Laplje Selo; Radiološki kabinet (RTG), Gračanica; Mikro biologija, Gračanica.

2.6 Istorija i kultura

Gračanica je poznata po jednom od najpoznatijih srpskih srednjovekovnih manastira, manastiru Gračanica, kojeg je podigao Sveti Kralj Milutin sa svojom ženom i sinom, Simonidom i Stefanom. Podignut je 1310. godine i posvećen je prazniku Uspenja Svete Bogorodice.

Temelj manastira Gračanica izgrađen je u obliku krsta sa pet kupola podignutih oko centralne strukture. Stoga, on pripada grupi prvoklasnih arhitektonskih postignuća tog perioda; arhitektonska struktura manastira Gračanica predstavlja vrh srpske arhitekture u duhu Vizantijske tradicije. Nažalost, bogata riznica manastira Gračanice izgubljena je u požaru u periodu između 1379. i 1383. godine. Trenutno se u riznici čuva više dragocenih ikona iz 16, 17. i 18. veka, kao i nekoliko značajnih rukopisa i liturgijskih predmeta.

Manastir se ne doživljava samo kao mesto za bogoslužjenje, već se nalazi i na UNESCO-ovom spisku svetske baštine. On je jedan od najvažnijih spomenika stare srpske kulture.

(Izvor: www.kosovo.org)

3. VIZIONARSKA RADIONICA

3.1 Proces

Proces vizionarske radionice obuhvata uključivanje i angažovanje ključnih učesnika u okviru opštine tako što se okupe zajedno u odgovarajućem okruženju i obezbede im se odgovarajući analitički alati i informacije, drugim rečima obuhvata izgradnju kapaciteta koja će omogućiti učesnicima da dođu do različitih ideja, principa i ciljeva, zajedno sa strateškim prioritetima za budući razvoj svoje opštine.

Obrazloženje gornjeg koncepta je priznanje da su učesnici u najboljoj situaciji da predvide koji su ključni prioriteti zato što oni potpuno razumeju pitanja koja se tiču njih samih u sredini u kojoj žive i rade. To bi bila početna tačka za razmenu ideja i identifikaciju i izbor glavnih tema za diskusiju, praćenu sprovođenjem SWOT analize. Cilj ove aktivnosti je omogućavanje učesnicima da počnu da razmišljaju na strateški način i dođu do izjave o viziji razvoja svog okruženja i da zatim identifikuju glavne ciljeve i strateške prioritete koji će biti predmet njihovih daljih aktivnosti.

U toku narednih sesija ti ciljevi će biti prostorno raspoređeni što će omogućiti učesnicima da iskažu svoje prostorne želje za opštinu Gračanica. Pored toga, radionica je imala za cilj da uključi i osposobi civilno društvo, poslovnu zajednicu, javni sektor, građane i ostale da radeći zajedno na postavljanju ciljeva i prioriteta razviju viziju i izgrade konsenzus za usvajanje i elaboraciju formalnih prostornih planova. Korišćenjem metoda višestrukog vizionarstva mogu da budu ispitane sve moguće ideje na veoma kreativan način. Ipak, ovakav pristup omogućava različite vizije od strane učesnika, a cilj je da se otvoreno diskutuje o zajedničkim i suprotstavljenim elementima elaboriranih vizija i ideja.

3.2 Metodologija

Metodologija koja je korišćena na vizionarskoj radionici sastoji se od: opisne sesije, trening sesija, paralelnih radnih grupa, plenarnih diskusija, sesija za razmenu iskustava, društvenih aktivnosti i prezentacija.

Radionica je organizovana kroz različite faze, kao što su: vizuelna mapa sećanja, grupna SWOT analiza, grupna objektivna analiza, integrisana vizija opštinskih i urbanističkih zonskih mapa i konačno usvojena je zajednička izjava o viziji (sa zajedničkim logom i motom).

3.3 Ciljevi

Ciljevi vizionarske radionice su:

- Osposobljavanje civilnog društva, poslovne zajednice i ostalih za inkluzivno prostorno planiranje i planiranje zajednice u cilju poboljšanja kvaliteta života.
- Jačanje dijaloga i saradnje između civilnog društva i poslovne zajednice sa lokalnim vlastima.
- Povećanje osećanja vlasništva civilnog društva, poslovne zajednice, građana i ostalih nad OPR/UPR.

Odabir tema:

Teme za radne grupe na radionici su odabrane kroz diskusiju između učesnika i medijatora radionice. Teme odražavaju značajna pitanja koja se tiču planiranja u opštini i u gradu. Struktura dokumenta je prilagođena glavnoj strukturi analize koju su izvršile opštinske radne grupe koje su bile podeljene u četiri grupe:

1. Grupa 1: Prirodno i kulturno nasleđe
2. Grupa 2: Infrastruktura i stabilnost
3. Grupa 3: Ekonomski razvoj
4. Grupa 4: Socijalne službe i smeštaj

Za svaki sektor (odabrana tema) je opisan opšti cilj koji treba da bude postignut i identifikovane su oblasti aktivnosti (mere i projekti). Kao referenca na prioritete koji su utvrđeni u diskusijama, posebno su utvrđeni strateški prioritete da bi se naglasile one aktivnosti koje treba najpre preduzeti.

Rezultati radionice:

svaka grupa sprovela je SWOT analizu u pogledu izabrane tematske oblasti. Zadatak svake od grupa bio je da identifikuje i detaljno analizira dobre strane, slabosti, mogućnosti i pretnje trenutne situacije. Posle toga sledio je proces izbora ciljeva i prioriteta koji su proizašli iz SWOT analize. Pored toga, učesnici su u tesnoj saradnji radili na utvrđivanju da li su njihovi ciljevi ostvarivi, a zatim je svaka grupa preduzela dalju analizu sa ciljem identifikovanja internih i eksternih faktora koji povoljno i nepovoljno deluju na ostvarivanje ciljeva i identifikovanih strateških prioriteta projekata.

Kao sledeći korak, svaka grupa je transformisala svoje razvojne ciljeve i prioritete u vizionarske mape. Konačno, učesnici su se dogovorili oko zajedničkog mota i zajedničke izjave o viziji.

3.4 Mapa sećanja Gračanice

Uvod u radionicu je napravljen kroz vizualizaciju mape sećanja opštine. U toku te aktivnosti svi učesnici su se predstavili i ispričali kratku priču (neke prijatne uspomene) o svojoj okolini, a zatim označili na mapi svoje omiljeno mesto/događaj, uz opis zašto je izabrano to mesto/događaj/iskustvo. Kao rezultat toga pomenuti su različiti javni prostori, ulice, naselja, prirodni resursi, zelene oblasti, a posebno manastir. Cilj ove sesije bio je da se generiše što je moguće veći input tako da članovi grupe mogu da čuju priče jedni drugih.

Neka od pomenutih mesta sećanja su: manastir Gračanica, Ulica Ljubavi, jezero, šume, stare česme, ribnjak, romska mahala i školska sećanja.

Posle sesije sa pričanjem priča odabrano je 5 učesnika iz grupe koji su svoja sećanja pretočili u vizuelnu mapu.

Memory spots of Gračanica/Gračanica participants marked during visioning workshop

Posle sesije sa pričanjem priča odabrano je 5 učesnika iz grupe koji su svoja sećanja pretočili u vizuelnu mapu.

3.5 SWOT analiza za Gračanicu

Sve promene u urbanističkom razvoju grada su deo šireg konteksta. Na grad su kontinuirano uticali različiti ekonomski, socijalni i politički procesi koji su se dešavali u društvu. Važan cilj procesa planiranja je razvoj održivih i uravnoteženih zajednica u kojem se svi delovi društva, bez obzira na njihovo bogatstvo, zanimanje ili poreklo, osećaju uključenim. Svi ovi aspekti su podjednako važni kada se radi o stvaranju živih, prosperitetnih i angažovanih zajednica u oblastima u kojima one žive i rade. Stoga je od vitalne važnosti da planeri imaju jasnu sliku o kontekstu kada planiraju budući razvoj opštine.

U kakvom će okruženju biti sproveden razvoj? Koji su spoljni faktori važni za ispunjavanje urbanističkih i opštinskih planskih ciljeva? Da li postoje elementi o kojima treba dobro razmisliti na početku procesa planiranja? Stoga je potrebno da se izvrši početno sveukupno "skeniranje" opšteg konteksta u kojem se trenutno nalazi Gračanica.

Ovaj korak se često sprovodi kroz izradu studije, na primer sektora ili regiona itd. i/ili pravljenjem SWOT analize (SWOT analiza se koristi kao metod za identifikaciju prednosti, slabosti, mogućnosti i pretnji). To je posebno korisno za identifikaciju oblasti za razvoj. To uključuje utvrđivanje cilja projekta i identifikaciju unutrašnjih i spoljnih faktora koji povoljno ili nepovoljno utiču na ostvarivanje identifikovanih ciljeva. Na primer, sprovođenje SWOT analize urbanističkog i opštinskog plana razvoja bi ukoliko je to moguće trebalo da bude urađeno u početnoj fazi učesničkog projekta planske radionice. Rezultat bi trebalo da dovede do generalne ideje o situaciji u opštini.

A group representative showing SWOT results

Rezultati svih radnih grupa u vezi sa SWOT analizom za Gračanicu su prikazani u donjoj tabeli;

Grupa 1: Prirodno i kulturno nasleđe

Prednosti

- Geografski položaj
- Manastir Gračanica i okolne crkve
- Ulpijana
- Fontana
- Jezero
- Spomenik neznanom junaku
- Čista priroda
- Ribnjak
- Reke
- Poljoprivredno zemljište
- Vodenica
- Tradicionalna hrana
- Lov i ribolov
- Tinih bunar
- Brdo Veletin i Steževac
- Rudnik Kišnica

Slabosti

- Nedovoljna zaštita kulturnog i prirodnog nasleđa
- Nelegalne deponije
- Otpadne vode
- Jalovište
- Neregulisane vodene oblasti

Mogućnosti

- Kulturni turizam
- Izgradnja parkova u blizini manastira i crkava
- Regulacija rečnih tokova
- Regulacija dečijih igrališta
- Kulturno i prirodno nasleđe
- Čišćenje deponija
- Poljoprivredni razvoj
- Reciklaža otpadnih materijala
- Instalacija sistema za preradu otpadnih voda
- Izgradnja putne infrastrukture
- Mogućnost stranih investicija i donacija zbog privlačnosti nove opštine
- Prednost blizine grada
- Proizvodnja prirodne hrane

Pretnje

- Nelegalna izgradnja
- Prirodne katastrofe
- Politika
- Permanentni nedostatak nerazumevanja između pripadnika zajednica oko važnosti i očuvanja kulturnog i prirodnog nasleđa
- Propusti u zaštiti životne sredine

Grupa 2: Infrastruktura i mobilnost

Prednosti

- Rehabilitacija WC
- Deo puta
- Šetalište-kež
- Regulisano rečno korito
- Velika pokrivenost
- Kanalizacija i sistem vodosnabdevanja
- Osnivanje javnog komunalnog preduzeća
- Izgradnja drenažnog sistema

Slabosti

- Tok saobraćaja u centru grada
- Loše stanje i zagušenje sporednih puteva
- Vodosnabdevanje naselja Badovac i Sušica
- Problemi sa snabdevanjem električnom energijom
- Arhitektonske prepreke
- Nepostojanje autobuske stanice
- Loše javne komunalne službe
- Parking

Mogućnosti

- Ravnica
- Pristup aerodromu
- Blizina glavnog grada
- Turistički potencijal
- Železnica
- Regionalni sistem vodosnabdevanja
- Mvstan u opštini

Pretnje

- Izlivanje jezera
- Izlivanje reka

Grupa 3: Ekonomski razvoj

Prednosti

- Industrijska zona
- Legalizacija
- Rudno bogatstvo
- Duh preduzetništva
- Proizvodnja poljoprivrednih proizvoda od strane privatnih preduzetnika
- Ulpijana-manastir

Slabosti

- Neeksploatacija rudnog bogatstva
- Navodnjavanje
- Tržište za plasman proizvoda
- Nezaposlenost
- Nizak nivo obrazovanja
- Nepostojanje infrastrukture i pristupnih puteva

Mogućnosti

- Razvoj hotelijerstva
- Intenzivnija eksploatacija rudnog bogatstva
- Povećana proizvodnja i plasman poljoprivrednih proizvoda
- Prehrambeno-prerađivačka industrija
- Povećan kvalitet zaposlenih

Pretnje

- Nepostojanje interesa investitora
- Emigracija mladih ljudi

Grupa 4: Socijalne službe i smeštaj

Prednosti

- Broj mladih stanovnika
- Stručno osoblje
- Konstantan priliv stanovništva
- Multietničko i multikulturno stanovništvo
- Centar za zdravstvene usluge
- Centar za socijalnu zaštitu
- Pružanje obrazovanja na svim nivoima
- Blizina glavnog grada
- Poslovna zona
- Centar za smeštaj mladih i starih lica sa posebnim potrebama
- Sektor NVO
- Savetodavne službe za žene
- Otvoreni sportski centri - tereni
- Planirane stambene oblasti

Slabosti

- Smeštajni kapaciteti
- Prostor za zdravstvene kapacitete
- Zatvoreni sportski kapaciteti
- Nepostojanje kulturnih ustanova
- Smeštaj za decu bez roditeljske nege
- Socio-ekonomske mape
- Školske prostorije
- Sigurna kuća, hotelske prostorije

Mogućnosti

- Fondovi i donacije
- Povratak eksperata
- Razvoj poslovanja
- Univerzitet
- Pобољшanje životnog standarda
- Neformalno obrazovanje

Pretnje

- Ekstradicije
- Razvoj grada Prištine – industrijska oblast
- Postojanje neformalnih naselja

3.6 Analiza ciljeva za Gračanicu

Na osnovu SWOT analize opštine, učesnici radionice su razradili ciljeve za razvoj opštine u svakoj tematskoj oblasti. Ciljevi su uglavnom objašnjenja onoga što opština u pogledu urbanističkog i opštinskog plana razvoja želi da postigne u narednih 5 godina. Rezultati radnih grupa su prikazani u nastavku, ali nisu navedeni po nikakvom utvrđenom redosledu, preferencijama ili prioritetu.

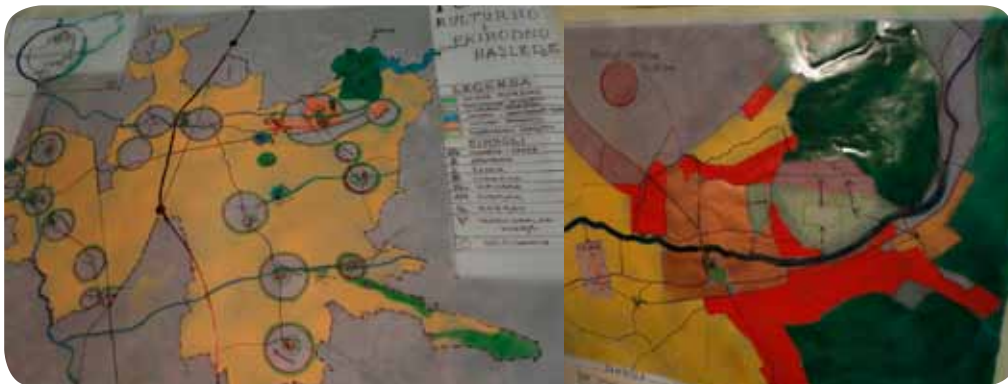

GRUPA 1 – PRIRODNO I KULTURNO NASLEĐE

Moto: Zelena-zelenija, stara-moderna, zdrava i atraktivna opština Gračanica

Ciljevi (2010-2016)

1. Izgradnja obilaznog puta oko zaštićene zone Gračanica
2. Nastavak istraživanja arheoloških lokacija i izgradnja muzeja
3. Poboljšanje infrastrukture u cilju povezivanja turističkih lokacija
4. Izgradnja turističkih centara na brdima Veletin i Steževac (ski staze, biciklističke staze)
5. Konzervacija i revitalizacija rudnika Kišnica u cilju obezbeđivanja novih aktivnosti koje će biti u funkciji kulturnog turizma i zaštite prirode i životne sredine
6. Regulacija rečnih korita u cilju zaštite životne sredine
7. Regulisanje ribnjaka u selu Radevo, izgradnja restorana, izletišta i sportskih terena
8. Revitalizacija jalovišta u Gračanici – prekrivanje plodnom zemljom, izgradnja parkova i sportske infrastrukture.
9. Izgradnja putne infrastrukture, pešačkih i biciklističkih staza u cilju omogućavanja pristupa izletištu, rehabilitacija postojećih izvora pijaće vode
10. Pošumljavanje goleti koje okružuju reku Gračanku
11. Realizacija plana za prečišćavanje otpadnih voda (izgradnja postrojenja)
12. Izgradnja sistema vodosnabdevanja u oblastima u kojima ne postoje

Municipal and urban level objectives of Group 1

GRUPA 2 – MOBILNOST I INFRASTRUKTURA

Moto: Opština Gračanica, pristupačna, atraktivna i tradicionalna

Ciljevi (2010-2016)

1. Izgradnja obilaznice oko Gračanice
2. Rešavanje problema vodosnabdevanja u Badovcu i Sušici
3. Izgradnja centralne autobuske stanice
4. Aktivacija železničkog saobraćaja
5. Neometan pristup svim mestima licima sa posebnim potrebama
6. Rekonstrukcija puta koji vodi do aerodroma
7. Izgradnja pešačkih i biciklističkih staza (relaksacija saobraćaja)
8. Adekvatne javne komunalne službe
9. Snabdevanje električnom energijom bez prekida
10. Izgradnja sistema za navodnjavanje
11. Motivacija opštinskih turističkih agencija
12. Regulacija rečnih korita
13. Izrada opštinskih propisa o obezbeđivanju parking prostora pri izgradnji novih zgrada
14. Udvostručavanje parking prostora

Municipal level objectives of Group 2

Urban level objectives of Group 2

GRUPA 3 – EKONOMSKI RAZVOJ

Moto: Moderna opština sa razvijenom infrastrukturom i ekonomijom

Ciljevi (2010-2016)

1. Intenzivniji razvoj poljoprivredne proizvodnje
 - Povećanje broja plastenika (2-5 godišnje, 10%)
 - Proizvodnja organske hrane
2. Intenzivniji razvoj industrijske proizvodnje
 - Razvoj prehrambeno-prerađivačke industrije
 - Razvoj postrojenja za proizvodnju piva (1o godina, 7% ZAPOSŁ.)
3. Rudarska industrija
 - Pronalaženje mogućnosti za ponovno otvaranje rudnika u smislu ostalih ekonomskih aktivnosti
4. Razvoj turizma
 - Izgradnja turističkih centara
 - Intenziviranje turističkih aktivnosti u vezi sa manastirrom
 - Izgradnja parka oko fontane
 - Izgradnja sportskih kapaciteta oko terena za golf – sportska škola

Urban level objectives of
Group 3

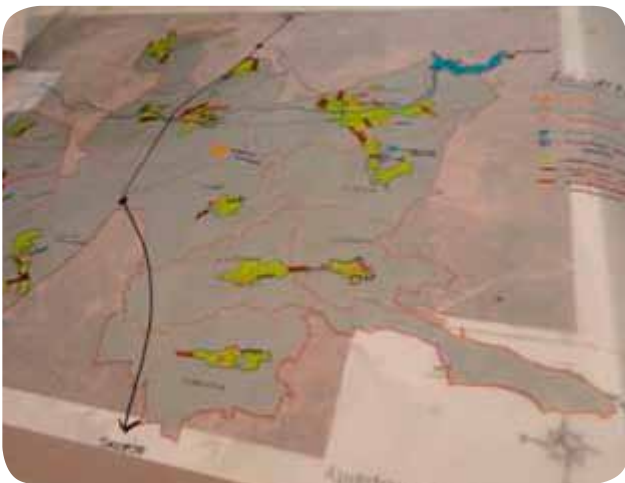
Urban level objectives of
Group 3

GRUPA 4 – SOCIJALNE USLUGE I SMEŠTAJ

Moto: Svaka porodica u sopstvenoj kući u okviru socio-urbanog okruženja

Ciljevi (2010-2016)

- 1 Kolektivni smeštaj za interno raseljena lica i socijalno ugrožene mlade bračne parove (10%+ 10%) 5 godina
- 2 Individualni smeštaj na farmama 5%
- 3 Proširenje domova zdravlja 15%
- 4 Proširenje školskih objekata
 - Predškolski objekti - 4 godine
 - Srednjoškolski centar – 2-3 godine
 - Izgradnja fakulteta- 5-7 godina
- 5 Pozorište – bioskop - 3 godine
- 6 Obrazovni centar – 2 godine
- 7 Zelene zone- 15-20%
- 8 Sportska hala - 2 godine
- 9 Izrada socio-ekonomske karte – 2 godine
- 10 Kancelarija za pružanje usluga na jednom mestu – 1-2 godine
 - Mobilna kancelarija

Municipal level objectives of Group 4

Urban level objectives of Group 5

3.7 Zajednička izjava o viziji i moto

Moto vizionarske radionice:

"Manastir Gračanica—svetsko blago i naš biser "

Zajednička izjava o viziji:

„Opština Gračanica, bogata antičkim i srednjovekovnim blagom i prirodnim lepotama – moderno okruženje sa razvijenom ekonomijom i infrastrukturom, gde svako uživa ista prava i slobode "

Zajednički logo

Memori mapa
Zajednička izjava o viziji

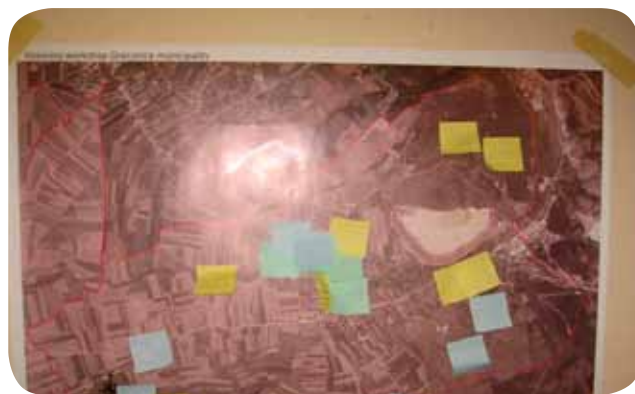

ZAKLJUČAK

ZAKLJUČAK

Ovaj dokument o viziji sadrži elaboraciju i objašnjenja metoda i procesa kako su učesnici došli do zajedničke izjave o viziji. Ovaj dokument je samo prvi korak ka iniciranju izrade opštinskog i urbanističkog plana razvoja. Cilj je da se obezbede smernice u procesu pripreme plana za izradu OPR/UPR i za pretvaranje tih vizija u stvarnost.

Svi rezultati ove radionice biće prezentovani javnosti i opštinskoj upravi u narednim mesecima. Planirano je održavanje naredne radionice na kojoj će učesnicima radionice i opštinskim zvaničnicima biti prezentovani rezultati vizionarske radionice u formi "Izjave o viziji". Sledeći korak biće kombinovanje rezultata vizionarske radionice, odnosno rezultata četiri tematske opštinske radne grupe koje su sprovele detaljnu analizu opštinskog razvoja u integrisani vizionarski dokument. Cilj je da se promoviše vlasništvo civilnog društva nad planom i da se stoga podrži sprovođenje vizija u delo.

draft -Report
from
“Visioning Workshop Gračanica”
Ohrid/Oher, Macedonia 2010